

Zomer 2021

Kleefkruid

*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid.*

Contactblad IVN Raalte

Inhoudsopgave

Colofon	3
Voorwoord	4
Van de redactie.....	6
De gierzwaluwenbeschermers	7
Ode aan de meikever	9
De natuur??	14
Beste natuurboek 2019	17
Voor de jeugd: De klaproos van zaad tot zaad.....	18
Spreekwoorden met een link naar de natuur	23
Teun de Haan	24
2021 - een bijzonder steenuilenjaar	25
Datums watervogeltellingen	26
One-Two-Step	27
Hoe een Zwans tot leven kwam	28
Thea Pohlmann had bezoek in de tuin	29
Weetjes over de klaproos	30
Het steeds weer nieuwe normaal	32
Foto's ingezonden door Ine Kappert	33
Oplossing spreekwoorden	34
Bestuur en coördinatoren	35
Excursies zomer 2021	36

Foto: Pascal Hendriks

Colofon

Kleefkruid

Kleefkruid is het contactblad voor leden en donateurs van IVN Raalte, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid. Kleefkruid verschijnt 3 maal per jaar.

Redactie:

Reni Sterkman
Marie-José van Beurden
Westdorplaan 16
8101 BE Raalte. tel. 353751
kleefkruid@outlook.com

Contacten adverteerders:

ivnraalte@gmail.com

Lay-out:

Jos Harink
De Spinde 37
8102 LA Raalte. tel. 362944
j.harink@gmail.com

Drukker:

Grafisch Centrum Salland
www.grafischcentrumsalland.com

Contributie

Leden: € 17,50; jonger dan 18 jaar of tweede lid binnen een gezin: € 7,--.
Contributie jeugdleden: € 7,--.
Donateurs: € 10,--.

Machtiging:

Het bestuur vraagt leden die IVN nog geen machtiging hebben gegeven voor het automatisch overmaken van de contributie, contact op te nemen met het secretariaat.
Bankrek: NL06 RABO 035 45 71 710

De meest actuele informatie staat op onze website:

www.ivn.nl/afdeling/ivn-raalte

Wil je Kleefkruid voortaan graag digitaal ontvangen?

Mail dan naar:

ivnraalte@gmail.com

Onder vermelding van:
naam, adres en mailadres.

Dan kunnen de gegevens genoteerd worden in de ledenadministratie.

**Kopij voor
volgende kleefkruid**

**inleveren
vóór 15 oktober 2021
bij M.J. van Beurden
kleefkruid@outlook.com**

Voorwoord

Prijs aan het einde van het Corona tijdperk.

IVN heeft de Prins Bernard Cultuurfonds Prijs gewonnen. Voor IVN leden is dit wellicht al oud nieuws. Maar toch is het wel iets om even bij stil te staan. En wel om twee redenen. Mijn eerste punt is dat hiermee bevestigd wordt, dat IVN jong en oud laat beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. We organiseren natuuractiviteiten, cursussen en versterken de biodiversiteit door onze inzet.

"Want voor veel mensen was een wandeling door het bos of de duinen, langs het strand of door de polder, het enige uitje dat er nog was", staat in het juryrapport. "Voor veel mensen biedt een groene leefomgeving troost, rust, inspiratie en trouwens ook gezondheid. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat mensen die ziek zijn, sneller herstellen als ze regelmatig in een groene omgeving zijn."

Aan de prijs is 150.000 euro verbonden. De helft daarvan mag IVN vrij besteden. Met de andere helft moet een 'CultuurFonds op Naam' worden opgericht. Over de besteding van dit bedrag zal wellicht nog flink worden nagedacht.

Maar, en dat is mijn tweede punt, wordt de naamsbekendheid van IVN hopelijk hierdoor versterkt. IVN blijft nog steeds vrij onbekend. Dat bleek nogmaals dit jaar toen ik namens IVN een zienswijze aangaande verlichting bij een buitenbak bij de gemeente indiende. De betreffende ambtenaar kende IVN niet ...

Maar we mogen weer los!

De maatregelen omtrent corona zijn iets versoepeld. Sociaal contact is weer ruimer toegestaan. Excursies en lezingen mogen weer.

Zelf heb ik al een lezing gegeven over het Hoge Broek en daar ook al een excursie mogen leiden voor natuurliefhebbers uit Ommen. En er staan nog enkele excursies in de planning. Dus we kunnen weer samen van de natuur genieten.

Het Hoge Broek stond er overigens schitterend bij. Volop orchissen in bloei. Maar helaas voor die en andere planten: hun kop werd er eind juni al weer letterlijk af gemaaid. In een poging om de opslag van jonge elzen en wilgen te bestrijden wordt er nu twee keer per jaar gemaaid. De kruiden zullen daar gelukkig weinig last van ondervinden.

Blijf genieten van de natuur.

Jan Hendriks

Nieuwsgierig naar onze biologische boerderijwinkel?

Struinpad • Modderpoel • Boerenpret puzzeltocht

Hondemotsweg 40 | 8101 NJ Raalte | 0572 39 16 74
info@overesch.nl | www.overesch.nl

Van de redactie

In dit kleefkruid is een afdruk te vinden van de omslag van dit boekje uit 1996, die gemaakt is door Teun de Haan, die dit jaar overleden is. We vonden het eervol, om dit te memoreren.

Verder besteden we onder andere wat extra aandacht aan de meikever en de klapproos, die we dit jaar veel meer zagen dan andere jaren

Marco Tijs vertelt alles over de meikever in een prachtig artikel, met duidelijke foto's en grafieken.

En voor de jeugd is alles over de klapproos uit de doeken gedaan. Van iedere fase van de groei is een foto te zien met de uitleg ernaast.

Ondanks dat we geen jeugdgroep meer hebben, zijn er misschien wel opa's, oma's of ouders, die dit bij de kinderen onder de aandacht willen brengen. Op deze manier kunnen we wellicht nog wat jeugdigen bereiken.

Wat ook nieuw was in het straatbeeld van Raalte: Twee fietsers met een gierzwaluwkast onder de snelbinder. Op zoek naar geschikte plekken (en huiseigenaren), waar ze deze kasten vakkundig aan de gevel konden hangen. En dit is zeker gelukt. Er zijn er zo'n kleine 40 geplaatst!

We kregen diverse leuke foto's gestuurd die voor zich spreken en van Gerard Alferink een geweldig mooie steenuil, waarbij hij ons laat weten, waarom 2021 een bijzonder steenuilenjaar is.

Ook zijn er kritische stukjes te vinden in dit kleefkruid, waarin de hedendaagse natuur met andere ogen wordt bekeken. Het spreekt voor zich, dat iedereen hierop mag reageren.

Namens de redactie veel leesplezier,

Marie-José van Beurden

De gierzwaluwenbeschermers

timmeren hard aan de weg

Misschien bent U ze ook al eens tegen gekomen, Jan van Dam en Hugo Sterkman, trouwe leden van de gierzwaluwbescherming. Met de fiets op pad, nestkast achterop; op zoek naar mensen die gierzwaluwkasten aan de gevel willen hebben.

Jan en Hugo op pad om geschikte plekken te vinden voor de nestkasten.

De werkgroep is de gemeente Raalte dankbaar voor de ontvangst van €1000 subsidie, waarmee speciale nestkasten werden besteld bij De Parabool. Hiervan hangt inmiddels het grootste deel ergens aan een gevel in Raalte. Het is belangrijk, omdat de huizen op vandaag steeds minder kieren en gaten vertonen, waarin door deze vogel gebroed kan worden.

De vogel komt voor in heel Europa en delen van Azië. Hij komt rond 1 mei naar

ons land, zoekt nestgelegenheid, brengt de jongen groot, geeft ze al een beetje vliegles in de nestkast, en vertrekt rond 1 augustus MET DE JONGEN, weer naar Afrika. Het zijn uitstekende vliegers, die hun hele leven in de lucht verblijven. Alleen tijdens het broeden wordt er niet gevlogen.

Ook de jongen blijven vanuit het nest meteen in de lucht. Daarom zoeken Jan en Hugo plekken, waar de nestkasten hoog (minimaal 3 meter) kunnen hangen en waar een vrije ruimte is, zodat de jonge vogels een vrije val kunnen maken, waarin ze hun vleugels uitslaan en meteen mee naar Afrika kunnen vliegen. Als ze een geschikte plek gevonden hebben, overleggen ze met de huiseigenaar, waar de kasten het beste kunnen hangen.

Jan en Hugo in overleg met oud-voorzitter Flip van Beurden over het plaatsen van de nestkasten aan zijn gevel

Dan wordt de binnenkant van de kasten nog even wat ruwer gemaakt (voor meer grip voor de gierzwaluw)

En worden de kasten naar ieders tevredenheid tegen de gevel geplaatst. (Wel even zonder IVN-jack vanwege de warmte).

Als de kasten hangen en alles zit mee, komt het volgend voorjaar een gierzwaluw de kast verkennen (Hij/zij tikt de kast aan met de snavel, voordat er weer naar Afrika gevlogen wordt). En weer een jaar later, zoeken ze vanuit Afrika deze “aangetikte” kast weer op om te gaan broeden. Ongelooflijk! Wat een navigatie!

Tekst en Foto's: *Marie-José van Beurden*

Arjan Schepers Vaste Planten

kwekerij van bijzondere vaste planten

Hakkershoekweg 9 Mariënheem
info@arjanschepers.nl

tel 06-41271997
www.arjanschepers.nl

Ode aan de meikever

Als nestkastcontroleur voor de steenuilenwerkgroep van onze afdeling van het IVN heb ik vele honderden malen in een steenuilennestkast gekeken. Vaak liggen er schildjes van de meikever in de nestkast, soms vele tientallen. De steenuil vangt en eet vrijwel alles wat beweegt en wat niet te groot is. Muizen vormen het belangrijkste voedsel, maar het soms massale aanbod van meikevers, juist in de periode dat er hongerige jongen gevoed moeten worden, maken ook de meikever een belangrijke prooi.

Hoeveel weegt een meikever?

Huismuis, bosmuis, rosse woelmuis en veldmuis zijn de algemeenste muizen in de gemeente Raalte, en worden daarom ook het vaakst gevangen door steenuilen. Gemiddeld wegen al deze muizensoorten tussen de 15 en 20 gram. Maar hoeveel weegt een meikever dan? Dat was een vraag die mij vorig jaar gesteld werd, en waarop ik het antwoord schuldig moest blijven. De veldgids "Kevers van Europa" vermeldt wel de lengte (20 tot 30 mm), maar niet het gewicht. Zelfs het internet kon mij geen eenduidig antwoord geven.

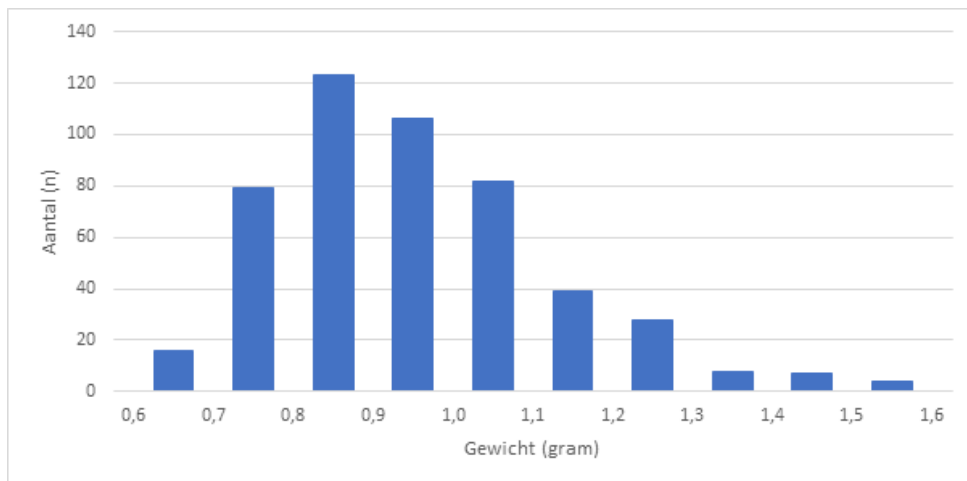

Figuur 1: Zeven lamellen per antenne, dus dit is een mannetje.

Omdat ik nu toch nieuwsgierig werd, heb ik besloten om meikevers te gaan vangen en te wegen. Ik heb hiervoor een UV-lamp gebruikt, die ik normaal gebruik om nachtvliners te lokken. Met name in de avondschemering en het begin van de

nacht komen ook meikevers op deze lamp af. De kevers kruipen vaak over de grond, of zitten op het laken dat ik achter de lamp heb geplaatst en laten zich dan makkelijk vangen. Zo lukt het vaak om tientallen meikevers te vangen. Het wegen deed ik met een digitale weegschaal met een nauwkeurigheid van 0,01 gram. In 2020 en 2021 heb ik zo in totaal 492 meikevers gevangen en gewogen. Het overgrote deel in 2021, wat een uitstekend meikever jaar is gebleken.

Mijn lichtste meikever woog 0,62 gram. De zwaarste woog met 1,57 gram ruim 2,5 keer zoveel. Het gemiddelde gewicht van alle meikevers was 0,96 gram. Figuur 2 hieronder geeft een histogram van alle gewichten, waaruit blijkt dat het overgrote deel van de meikevers een gewicht heeft tussen 0,7 en 1,3 gram. Kevers met een gewicht van meer dan 1,3 gram zijn een uitzondering.

Figuur 2: Een histogram met de verdeling van de gewichten van 492 gevangen meikevers.

De meikever

Door al die meikevers die ik in handen heb gehad, ben ik me toch wat gaan verdiepen in dit wonderlijk insect dat boeren, sportverenigingen en tuineigenaren tot wanhoop kan drijven.

De meikever (*Melolontha melolontha*) heeft een donkere kop en bruine dekschilden die een deel van de staartpunt onbedekt laten. De segmenten van zwarte achterlijf hebben aan weerszijden opvallende driehoekige witte vlekjes. Meikevers behoren tot de familie van de bladspruitkevers, een groep waarbij de antennes eindigen in verschillende lamellen die pas zichtbaar worden als de kever deze spreidt. Het mannetje van de meikever heeft zeven lamellen per antenne, en is daarmee te onderscheiden van het vrouwtje dat per antenne slechts zes lamellen heeft.

Figuur 3: Zes lamellen per antenne, dus dit is een vrouwtje.

In vroegere tijden was de meikever erg algemeen in met name het oosten van Nederland. In oude kerkregisters wordt al melding gemaakt van vergoedingen die zijn uitgekeerd voor de (handmatige) vangst van meikevers, waarbij werd afgerekend per liter! Door de opkomst van insecticiden en intensivering van de landbouw is de soort echter hard achteruitgegaan. Na het verbod op sommige bestrijdingsmiddelen (of gewasbeschermingsmiddelen zoals de fabrikant ze noemt) heeft de soort zich langzaam weten te herstellen.

Ieder jaar rond mei kruipen volwassen kevers uit de grond om zich vol te vreten met boombladeren, bij voorkeur van de eik. Ongeveer twee weken later vindt de paring plaats, en kruipt het vrouwtje tot ongeveer dertig centimeter diepte de grond in om

daar enkele tientallen eieren te leggen. De meeste vrouwtjes sterven hierna, maar soms kan het paren en eieren leggen zich nog een paar keer herhalen. Na vier tot zes weken komen de eieren uit en beginnen de larven met eten. De larven worden engerlingen genoemd, en blijven eten tot de temperatuur in het najaar begint te dalen. Het volgende voorjaar beginnen de engerlingen opnieuw te eten en te groeien. Waar de jonge engerlingen nog vooral plantenresten en kleine worteldelen eten, doen de grotere engerlingen zich tegoed aan complete wortelstelsels van gras en andere planten. Die kevers kunnen hiermee grote schade aanrichten. Aan het eind van de zomer van hun derde jaar kruipen de engerlingen naar een diepte van soms wel één meter om te verpoppen. De volwassen kevers blijven onder de grond tot het volgende voorjaar, waarna ze rond mei uit de grond kruipen en de hele cyclus zich herhaalt.

Figuur 4: Een engerling, waarschijnlijk een meikever.

De meikever heeft dus een cyclus van ongeveer drie jaar. Tijdens onze rondgang langs nestkasten van steenuilen hoorden wij van verschillende erfeigenaren dat er dit jaar bijzonder veel meikevers waren. De steenuilen leken dat ook door te hebben, en in erg veel nestkasten lagen grote aantallen dekschildjes of zelfs een voorraad meikevers. Gezien de driejarige cyclus van de meikever zou ook 2024 weer een topjaar kunnen worden.

Grote spinnende watertor

Figuur 5: Een grote spinnende watertor.

Tijdens mijn pogingen om meikevers te vangen kwam ik ook een paar keer een grote spinnende watertor (*Hydrophilus piceus*) tegen. Vergeleken bij deze tot wel 50 mm lange kever is de meikever maar een kleintje. Het gemiddelde gewicht van de door mij gevangen beestjes ligt met 3,57 gram ook een stuk hoger. Ik neem aan dat steenuilen ook deze kever wel de baas kunnen, maar door het massale voorkomen van de meikever zal de grote spinnende watertor een veel bescheiden rol spelen in het dieet van de steenuil.

Marco Tijs

- ✓ Voor al uw ontwerp en drukwerk
- ✓ Printen / inbinden
- ✓ Posters, stickers, spandoeken en canvas
- ✓ Foto's, logo's of teksten op spiegels
- ✓ Borduren en bedrukken badstof
- ✓ Originele relatiegeschenken
- ✓ en nog veel meer.....

www.GrafischCentrumSalland.nl
Raalte, tel. 0572-381065

De natuur??

De definitie van natuur luidt volgens Wikipedia: De inhoud en werking van het heelal zoals door de mens wordt waargenomen, ervaren en/of gewaardeerd. Dat geeft toch wel te denken. Weidevogels, akkervogels en watervogels moeten zich dus maar in allerlei bochten wringen. Volgens mijn bescheiden mening zijn er structureel verkeerde en onnatuurlijke processen bezig, zodat de "natuur" geen kant meer op kan en geen kans krijgt. Allemaal omdat we denken vanuit bovenstaande definitie. Kijk maar eens naar de volgende situaties:

*Weidevogels zoals scholeksters, die op daken en zelfs in bomen broeden..

*Nesten van akkervogels zoals de wulp en de grauwe kiekendief, die met stroballen en schrikdraad moeten worden beschermd om niet door machines te worden vermorzeld..

*Kieviten, die in de berm van de N35 broeden..

*Watervogels zoals de wilde eend, die bovenop het drijfzeil van een mestloze broeden..

*Sterns, die op door de mens gemaakte vlotjes broeden, omdat de mens eerst hun natuurlijke nestmateriaal, (Krabbenscheer) heeft weggehaald..

*Verschillende meeuwen soorten, die op platte daken broeden, omdat ze volgens de mens, niet in een moeras mogen nestelen. De mest van deze dieren zou namelijk niet goed zijn voor het moeras..

*Strandplevieren, die worden gedwongen in afgebakende stukjes te broeden, omdat ze anders door mensen op het strand worden vertrapt..

*Korhoenders, die over honderden kilometers uit de Zweedse natuur hierheen worden gehaald, om als bezienswaardigheid voor de mens te dienen, of nog erger, hier te verhongeren zonder dat ze kuikens hebben kunnen groot brengen..

*Graslanden die verdrogen en zo hard worden, dat de scholekster, kievit, grutto en wulp de snavel niet meer in de grond krijgen (als er überhaupt nog eetbare dingen in de grond aanwezig zijn)... en als er dan nog een paar vogels gaan

broeden en er jongen uit het ei komen, kunnen ze geen kant op en worden ze door machines vernietigd of door predatoren opgevreten..

We bouwen grote tunnels onder wegen en ecoducten eroverheen, spannen zelfs touwen over een drukke snelweg om boomkruipers van de ene naar de andere kant te laten gaan. Overal moet gaas en hekwerk omheen met veel plastic aan de onderkant om nog een paar dieren te kunnen behouden, of juist andersom, om niet de dieren, maar de mens en/of materiaal te beschermen. Dit moest toch eigenlijk niet nodig zijn.

Wat te denken van entree heffen om de “natuur” te mogen bekijken?
En wat dacht je van graslanden, akkers en andere “natuurgebieden” zoals waterplassen als de “Sekdoornplas” bij Zwolle en de “Rekoplas” te Raalte waar zo nodig zonnepanelen op moeten worden gelegd????!!

Schandalige, onnatuurlijke handelingen, terwijl er hectares aan geschikte daken zijn bij bedrijven, die ongebruikt worden gelaten voor zonnepanelen. Daar is de infrastructuur al aanwezig, maar het wordt afgedaan met de mededeling van sommige mensen, dat het “dan een versnipperd geheel wordt”.... Ik gun stichtingen echt wel het gewin van dergelijke parken, maar industrie terreinen zijn vaak al van de gemeente. Die kunnen hun subsidie dan beter ergens anders aan besteden bijvoorbeeld een socialer doel.

Als het dan toch zo moet zijn, is het dan niet beter het Overijssels kanaal gedeeltemet zonnepanelen te beleggen, waar het water onderdoor stroomt met de regelde aanvoer van vers water uit de IJssel? Daar heeft de visstand niet onder te lijden, zoals bij stilstaand water het geval is, waar je alle bodemleven en visstand vernietigt. In het rapport over de Rekoplas worden gevolgen voor flora en fauna gemakshalve achterwege gelaten en naar het laatste plan geschoven!

Wat kunnen we aan deze wantoestanden doen?

Waterschappen moeten doen wat hun naam zegt, namelijk het water weer een natuurlijke loop geven. Rechte, grote waterkanalen opstuwen, of de oude kaarten voor de dag halen en weer kronkels en kolken maken in de afwater kanalen. Zo wordt gebiedseigen water behouden, de flora en fauna verbeterd en water behouden bij minder gunstige omstandigheden.

In watergebieden dient het waterpeil op een beter beheersbaar niveau gebracht te worden, zodat de aanwezige weidevogels weer de grond in kunnen om voor hun voedsel met hun snavel bij het bodemleven te komen.

De natuurgebieden moeten zodanig beheerd worden dat er voldoende voedsel is voor vogels en zoogdieren, denk bijvoorbeeld aan kleine graanvelden waar insecten op kruiden en gewassen komen. Meer variatie in de graslanden dus, net als in de natuur en geen productiebossen.

Natuurlijke bestrijding van excessen, vooral in de land- en tuinbouw.

Natuurbeleid dat voldoende op flora en fauna gericht is, zodat vogels in hun natuurlijke habitat kunnen gaan broeden en zich op een natuurlijke manier voort kunnen planten, zoals in holen en goede onderbegroeiing. Dan mogen ze (ondanks de definitie) en kunnen ze hun jongen ook groot brengen.

Laat SBB de oude Rekoplas opkopen, die grenst aan het natuurgebied “Het Luttenbergerveld” en bovenstaande punten in acht nemen. Ik hoop dat ik dan weer mee mag maken, dat de grutto op 10 meter van onze boerderij gaat broeden en de kuikens groot kan brengen zonder gevaar van het één of ander!

Vriendelijke groet,
Mariënheem
25-5-2021
Hein Kogelman

Foon Marente de Moor

Marente de Moor kreeg in 2019 de Jan Wolkers Prijs (de prijs voor het beste natuurboek), voor haar roman Foon.

Foon is een prachtige roman, over een biologenechtpaar dat in de Russische bossen op elkaar is aangewezen. Zij, Nadja en Lev, drevén er een asiel voor verweesde beren, dat na een drama voorgoed gesloten is. Lev en Nadja ver-eenzamen en lijken langzaam op te lossen in de natuur zelf. 'Grote geluiden' noemen ze de duistere klanken die zich nu en dan manifesteren. Bij alle speculaties over wát die 'Grote Geluiden' nu zouden kunnen zijn, komt ook de vraag voorbij of het misschien de aankondiging van het Einde der Tijden is.

De twee zoölogen staan inmiddels ook dichtër bij de dieren die ze ooit bestu-deerden, dan bij de mensenwereld. Hun kinderen zijn weggetrokken, ze worden omringd door honden, katten, beren, geiten, vleermuizen, alsmede door geesten, trollen en heksen. Ze dragen niet alleen hun eigen verleden mee het heden in, maar zijn ook getekend door een eeuw Russische geschiedenis: het communisme, de oorlog, Stalin, de neergang.

Verbeelding en hoop zijn de twee grote thema's van deze roman. De akelige realiteit in het deel van Rusland dat De Moor beschrijft en de sprookjes-achtige sfeer van de roman verhevingen elkaar en zijn als het ware óók een weder-zijds proces.

"Foon", "de achtergrondruis van het leven"..... Een boek dat zeker de moeite waard is om te lezen.

Is er een mooi natuurboek dat jij aan kunt bevelen? Stuur dan een kort verslag naar de redactie van kleeftkruid:

kleeftkruid@outlook.com

Marie-José van Beurden

Voor de jeugd: De klaproos van zaad tot zaad

Het leven van een klaproos

Berm in Raalte-Noord

Gelukkig zie je ze weer volop: veldbloemen. De bermen staan er vol van. Vaak voert één kleur de boventoon. Zo kleurt een berm vaak helemaal rood, omdat er zoveel klaprozen staan.

Er zijn veel verschillende soorten. In Nederland groeit o.a. de bleke of kleine klaproos, maar ook de grote -, de ruige -, de donzige- en de reuzenklaproos.

En heb je wel eens een broodje met maanzaad gegeten? Dat komt ook van een klaproos: de slaapbol.

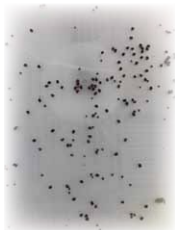
Alle klaprozen zijn familie: de papaverfamilie. Daarom noemen sommige mensen ze ook wel papaver i.p.v. klaproos.

Natuurlijk heb je wel eens een klaproos gezien. Maar heb je ook wel eens gekeken, hoe mooi zo'n klaproos precies "in elkaar zit"?

Ik heb een aantal foto's gemaakt, waarop je dit kunt zien en de uitleg heb ik ernaast gezet. Het is best interessant om zo wat meer te weten te komen over deze mooie bloem.

Van zaad tot zaad

Op de volgende foto's gaan we stap voor stap bekijken hoe een klaproos tot bloei komt en weer sterft.

- * Deze kleine korreltjes zijn de **zaadjes** van de klaproos.
- * Als de zaadjes in de aarde vallen, gaat er een plantje uit groeien.
- * Dit noemen we **ontkiemen**.

- * Als het zaad ontkiemt groeit er eerst een **wortel**, die onder de grond blijft en een **stengel** met bladeren boven de grond.

- * De stengel wordt snel stevig en de bladeren groter.
- * En er worden **bloemknoppen** gevormd.
- * De stengel en de blaadjes hebben **haartjes**.

- * Aan die stevige, lange stengels hangen de bloemknoppen naar beneden gebogen.
- * Rondom die bloemknoppen zitten twee groene blaadjes, die de bloemknop beschermen.
- * Dat zijn de **kelkblaadjes**.

- * Als de bloemknop zich opent, vallen de twee kelkblaadjes af. (Foto rechts)

- * En de mooi gekleurde blaadjes openen zich.
- * Die noemen we **kroonbladeren**.

- * Ze trekken volop de aandacht van hommels en honingbijen,
- * die zich te goed doen aan het **stuifmeel**, dat volop aanwezig is.
(Grote klaprozen produceren per bloem ruim 2,5 miljoen stuifmeelkorrels.)

- * Vlinders komen niet naar de klaprozen, omdat vlinders nectar zuigen. En klaprozen hebben alleen stuifmeel.

- * De klaproos heeft 4 rode **kroonbladeren**, die heel erg dun zijn.

- * Onderin hebben de kroonblaadjes een donkere vlek.

- * Midden in de kroon zie je een krans van draadjes. Dat zijn de **meeldraden**.

- * In het midden van de meeldraden zie je een dikke, stevige knop (de **stamper**).

Deze stamper bestaat uit 3 delen:

1. De **stempel** (bovenste deel)
2. De **stijl** (het verbindingsstukje)
3. Het **vruchtbeginsel** (het onderste deel)

Vanaf de stempel lopen draden naar beneden, waaraan de zaden zitten. (De **zaadlijsten**) Dit kunnen er 5 zijn, maar soms ook wel 15. Hieraan groeien de nieuwe zaadjes.

Helaas bloeien de klaprozen maar een paar dagen.

- * Eerst laten de meeldraden los.
- * En dan vallen de kroonblaadjes af.
- * Je ziet dan heel duidelijk de **zaadknoppen**.
(zie foto links)

- * Als je een zaadknop doorsnijdt, zie je duidelijk de **zaadjes** aan de zaadlijsten zitten. Vaak wel meer dan 10.000.
- * Ze zijn dan nog wit
- * De zaden zijn nog niet rijp.

- * Het duurt een paar weken totdat het zaad rijp is.
- * De zaadknop droogt dan in.
- * En onder de **stempel** ontstaan gaatjes.
- * De rijpe zaadjes komen los in de zaadknop te zitten.

- * Het zijn dan droge, zwarte korreltjes geworden.
- * Doordat de wind de klaprozen op en neer beweegt, "schudden" ze de zaden door de gaatjes naar buiten.

En zo kunnen het jaar erop (of zelfs 10 jaar later) uit deze zaden nieuwe klaprozen groeien.

Op de vorige foto zie je alles nog eens bij elkaar aan dezelfde plant:

- A. Klaproos in de knop
- B. Klaproos in volle bloei
- C. Klaproos uitgebloeid.

Foto's en tekst met veel plezier voor jullie gemaakt.

Marie-José van Beurden

TE

WIERIK

Uitblinkers in specialistische reiniging

Spreekwoorden met een link naar de natuur

Het spreekt voor zich, dat je als IVN-er natuurlijk een en ander over de natuur weet. En dat veel spreekwoorden ontleend zijn aan de natuur, dat zal ook niet iedereen vreemd zijn.

Maar de betekenis ervan is niet altijd even gemakkelijk.

Hieronder een paar bekende en minder bekende spreekwoorden, om je eigen kennis te testen.

Kies één van de antwoorden. Het juiste antwoord vind je achter in het boekje.

Veel succes!

		A	B	C
1	<i>Als katjes muizen, mauwen ze niet</i>	Als je eet dan zeg je niet zoveel.	Onder het eten praten is niet erg netjes.	Nooit opscheppen over iets.
2	<i>Daar groeit het gras in de straten</i>	Die mensen hebben groene vingers.	Daar is het heel erg saai	Die tuin staat vol met onkruid
3	<i>Waarom ergens anders melk halen, als je thuis een koe hebt?</i>	Eigen bezit is altijd het beste	Ga niet vreemd maar ben blij met wat je hebt.	Waarom zou geitenmelk gezonder zijn?
4	<i>Mijn naam is haas</i>	Ik weet er alles van.	Ik wil mijn naam niet bekend maken.	Ik weet er niets van en wil er niets mee te maken hebben.
5	<i>Als apen hoger klimmen willen, ziet men snel hun blote billen</i>	Als je graag een topfunctie wil, maakt dat anderen afgunstig.	Slecht gekleed laat geen goede indruk achter.	Iemand die meer wil dan hij kan, maakt zich snel belachelijk
6	<i>Elk meent zijn uil een valk te zijn</i>	Ouders overschatten vaak hun kind.	En uil is slimmer dan je denkt.	Als je er dom uitziet, kun je toch wel slim zijn.
7	<i>Het gras bij de burens is altijd groener</i>	Bij een ander lijkt het altijd beter dan bij jezelf.	Als je positief naar een ander kijkt, heeft dit een goede invloed op jezelf.	Als je het goed met je burens kunt vinden, geeft dat minder stress.
8	<i>Aan de rand van het ravijn bloeien de mooiste bloemen</i>	Als je tot het uiterste gaat, val je altijd diep.	Soms bereik je de beste resultaten als je risico's durft te nemen.	Je kunt gevaren beter vermijden.
9	<i>Twee vossen kunnen elkaar niet bedriegen</i>	Sluit pas een deal, als je zeker weet dat de ander niet zo slim is als jezelf.	Als je slim genoeg bent, kun je met iedereen zaken doen.	Twee slimme mensen maken elkaar niets wijs.
10	<i>Op eieren lopen</i>	Zo snel mogelijk ergens naar toe .	Geen vaste grond onder de voeten hebben.	Steeds moeten nadenken voordat je iets doet of zegt.
11	<i>Boter bij de vis</i>	Zonder boter is vis niet erg lekker.	Meteen betalen bij de levering.	Betalen heeft geen haast.
12	<i>Het gras groeit niet sneller door aan de sprietten te trekken</i>	De laatste klusjes duren het langst.	Soms moet je gewoon geduld hebben.	Hoe harder je loopt, hoe sneller je wint.

Teun de Haan

Op 11 juni jl. is Teun de Haan overleden. Voor de ouderen onder ons en kunstliefhebbers is Teun de Haan zeker geen onbekende.

We gaan terug naar 1996: voor de tweede editie van Kleefkruid ontwerpt hij een nieuwe omslag: natuurlijk gebaseerd op het plantje Kleefkruid. Ik weet niet hoe lang zijn ontwerp de voorpagina versierd heeft. Dat was inderdaad nog voor mijn tijd. Hopelijk heeft de redactie nog een foto om hierbij af te drukken. Als kunstenaar heb ik hem altijd zeer bewonderd. Hij wordt zeer gewaardeerd om zijn vele schilderijen en pentekeningen die hij van het Sallandse landschap gemaakt heeft. Helaas is hij ons ontvallen. Hij is 77 jaar oud geworden.

Jan Hendriks

De uitleg over het ontwerp, de naam, het doel van het boekje en waarom dit formaat gekozen is, is te lezen in de tweede editie van "Kleefkruid" 1996.

Dit was het eerste boekje dat verscheen met het ontwerp van Teun de Haan.

"Lees kleefkruid op onze website om de tekst te vergroten."

Foto's en informatie verkregen van

Ine Kappert

Kleefkruid van binnen en buiten vernieuwd

Voordat u dit verhaal gaat lezen, verzoe ik u dit boekje even dicht te slaan en naar de omslag te kijken.

U ziet het goed. Kleefkruid heeft een nieuwe omslag gekregen. Teun de Haan maakte het ontwerp. Thijsa Brouwer van NicuwsService verzorgde het technische gedeelte en Sonodruk uit Heino nam de druk op zich. Thijsa Brouwer nam overigens ook de binnenpagina's onder handen.

De omslag (vaktechnisch met een steunkleur) was niet mogelijk zonder de full-sponsoring door Univé Verzekeringen te Raalte.

We zijn iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van deze fraaie kaart zeer erkentelijk.

De bedenker van de omslag, Teun de Haan, verzamelde takjes kleefkruid en legde ze onder het kopieerapparaat. Vervolgens zijn ze dankzij nieuwe technieken dia-positief gekopieerd.

Twee thema's

In het ontwerp zitten twee thema's opgesloten.

Allereerst de naamgeving van het blad. De tweede IVN-erige kant van het ontwerp is het educatieve element van het IVN. Het 'schoolschrijft' uiterlijk van Kleefkruid verwijst ernaar.

Ik hoop dat het vernieuwde gezicht

iedereen leersplezier in Kleefkruid verder verhoogt.

Ontmoetingspunt

Het IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie afdeling Raalte begon twee jaar geleden met de uitgifte van het blad Kleefkruid. De naam Kleefkruid is gekozen, verwijzend naar het karakter van de plant: het hecht.

Het blad brengt tal van wettenwaardigheden over het IVN en de natuur voor het voetlicht. Iedereen kan zijn verhaal in het blad kwijt. Anders gezegd: het is een ontmoetingspunt van en voor leden en donateurs. Kleefkruid maakt vaker per jaar melding van werkzaamheden en activiteiten.

Uitbreiding van werkgroep

Een redactieteam van vier personen verzorgt de realisatie van Kleefkruid. Natuurlijk heet de groep uitbreiding van harte welkom. Wie belangstelling heeft en/of leuke onderwerpen en verhalen kan aandraagen, kan contact opnemen met Jan van Dam, coördinator van de werkgroep Publiciteit, tel. 0572-360336.

John Rütter
voorzitter IVN Raalte

2021 - een bijzonder steenuilenjaar

Bijzonder, in de eerste plaats omdat we ook dit voorjaar te maken hadden met corona. Maar dit jaar hebben we desondanks vrijwel alle kasten gecontroleerd, waarbij ook onze nieuwe vrijwilligers Henry (volledig) en Cerie (beperkt) hun bijdrage leverden en ook stagiaire Sem zijn uurtjes meedraaide. Inmiddels hebben we meer dan honderd controleerbare kasten op onze lijst staan.

Een prima start !

Maar liefst in 51 kasten bleek bij ons 1e bezoek te worden gebroed! Een record aantal sinds de oprichting van onze werkgroep ! De ei start per nest was normaal (4,2 per legsel) en kwam iets later dan andere jaren op gang.

Foto: Gerard Alferink

Maar dan gaan het mis !

Bij de vervolgccontroles van de bezette kasten blijkt er erg veel uitval te zijn. Eieren en jonkies verdwenen zonder aanwijsbare redenen! Van de 51 legfels mislukken er tot half juni maar liefst 14 volledig. Erg teleurstellend als er mensen met fototoestellen en mobieltjes in de aanslag en kleine kinderen onder de nestboom staan en je dan moet zeggen...jammer, maar de kast is leeg...helemaal niks meer. (Daarna volgt de rouwverwerking)

Waarom ging het mis ?

Tijdens de broedperiode in april was het erg koud en nat. Het ligt voor de hand dat het broedende vrouwtje te weinig voedsel kreeg aangeboden door het mannetje. Door honger ging zij daardoor noodgedwongen zelf op jacht en bleef daardoor te lang van het nest. (Alleen het vrouwtje broedt.) In het lange natte gras waren ook muizen waarschijnlijk niet gemakkelijk te vinden. Landelijk blijken er volgens de eerste berichten grote resultaatverschillen per regio te zijn.

Als de nood het hoogst is..

Pas na half mei knapt het weer op en zien we een plotselinge “explosie” van meikevers.. Gemakkelijk te vangen prooi en een hapklare snack voor de jongen. In de kasten zagen we er soms stapels liggen. Zelfs tot half juni snorden deze dikke onhandig vliegende beestjes nog volop rond. Junikevers inmiddels!

Onze ringer Marco heeft nog 120 jonkies kunnen ringen en bovendien 16 oudervogels. Hopelijk zien we er de komende jaren veel van terug. Kortom 2021 was een bijzonder steenuilenjaar.

Namens de werkgroep steenuilen,
Gerard Alferink

Datums watervogeltellingen

Datums, plaats en tijd watervogeltellingen 3de en 4de kwartaal 2021

Plaats van de tellingen :

Camping Krieghuusbelten

Tijd van de tellingen:

15.00 uur

Datums van de tellingen:

15 augustus, 12 september, 17 oktober,
14 november, 12 december.

Dus altijd op zondagmiddag.

Ivn-ers die het leuk vinden om mee te gaan met een watervogeltelling zijn van harte welkom.

Je kunt dan contact opnemen met Hein Kogelman:

heinkogelman@hotmail.com

Hein Kogelman
Coördinator watervogels

One-Two-Step

Ik ging voor een weekje naar Duitsland, met de trein. In Arnhem stapte ik op de trein naar Frankfurt. Het was een gereserveerde plaats en de plaats naast mij was al bezet. Ik bleek in een klein gezelschap te zitten van buitenlanders, die in de trein steeds met elkaar praatten. Het is altijd leuk om te raden om welke taal het gaat, maar in dit geval kwam ik daar niet uit. Het was geen Slavische taal, geen Romaanse taal enz. En ook aan het uiterlijk van de leden van het gezelschap was niets te herkennen van een nationaliteit.

Totdat ik een woord hoorde: baaie baaie. Dat moest Zuid Afrikaans zijn. Ik vroeg het aan mijn trein-buurman en inderdaad, ze kwamen uit Zuid Afrika en waren op weg naar een religieuze bijeenkomst. Ik weet niet meer wat voor taal we praatten, nu eens Engels, dan weer Nederlands geloof ik. Hij was de leider van het gezelschap en hij werkte bij de politie. Hij vertelde over Zuid Afrika en kwam op het onderwerp corruptie. Er was zoveel corruptie in Zuid Afrika, zei hij. Ik betrapte mij op een vooroordeel: echt iets voor zo'n ontwikkelingsland, was mijn eerste gedachte.

Maar opeens ging mij een licht op en ik zei: maar hier hebben we veel lobbyisme, weet u wat dát is? Nee, van lobbyisme had hij nog nooit gehoord. Ik wilde het duidelijk maken aan een voorbeeld, ik dacht even na. Op dat moment was aan de orde, dat door lobbyisme de vergunning voor het gebruik van Roundup opnieuw voor jaren was verlengd. Ik kwam niet toe aan mijn uitleg over hoe lobbyisme werkt, want hij viel zo ongeveer van zijn stoel van verbazing: "is Roundup hier nog steeds toegestaan?" en hij keek me aan of ik uit een ontwikkelingsland kwam en vervolgde: "bij ons is Roundup allang verboden. Wij noemen het one-two-step. Het wordt gebruikt bij overvallen op huizen. De overvallers doen Roundup in een lokaas om de waakhonden te doden. En als de waakhonden dat opeten, doen ze nog twee stappen en vallen dan dood neer. Ik heb het zelf gezien, want ik moest een keer bij een villa zijn, die pas overvallen was. De waakhonden lagen dood binnen de afrastering, maar er kwam toch nog een jong hondje de deur uitrennen, die een stukje aas te pakken kreeg, at het op en viel na twee stappen dood neer." Ik vroeg hem of het werkelijk over Roundup ging en hij bezwoer me wel drie maal over, dat dat zo was. Hij wist het zeker. Verder kon ik niet vragen, want het gezelschap moest er in Keulen uit, waar ze de Dom wilden bezoeken. De trein stopt daar op een steenworp afstand van die Dom, dus iedereen stond meteen voor het raam naar die Dom te kijken en dat is daar dan ook een prachtig gezicht. De verdere reis vroeg ik me af wat het verschil is tussen corruptie en lobbyisme.

Nog steeds denken veel mensen in Nederland, dat Roundup ongevaarlijk is, je kunt het wel drinken. Misschien kunnen die het eens uitproberen op zichzelf of op hun hond. Dan weten we zeker of de Zuidafrikaan het bij het juiste eind had.

Leonieke Kruit

Hoe een Zwans tot leven kwam

Er was eens

Foto: Herman van der Weerd

een zwaan en een gans, die geen partner van hun eigen soort konden vinden en toch graag voor nageslacht wilden zorgen. De lente was al in volle gang en de tijd begon te dringen. Omdat ze elkaar al een tijd-je kenden, besloten ze om samen dit probleem op te lossen. En ja hoor..... hun plannetje lukte.

Na een tijdje zat mevrouw gans op een paar eieren te broeden, terwijl de zwaan in alle hevigheid het nest verdedigde.

Het was een lange zit voor de gans. Maar na ruim 30 dagen kwam er beweging in één van de eieren en werd er een mooi zwansje geboren.....

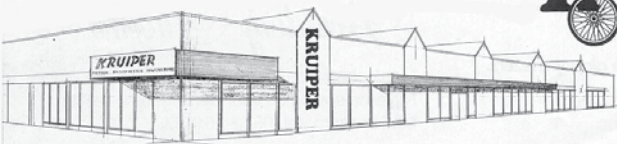
Zo zal het niet gegaan zijn

Dit sprookje is waarschijnlijk te mooi om waar te zijn. Daarom is het ook een sprookje. Maar het feit blijft, dat verschillende IVN-ers "het drietal op bovenstaande foto" vaak zagen zwemmen en het jong de naam Zwansje gaven. Ook zagen ze, dat de zwaan niemand in de buurt van de gans en het jong duldde. Met opgezette vleugels, de kop naar achteren en hard sissend verdedigde hij zwans en moeder gans.

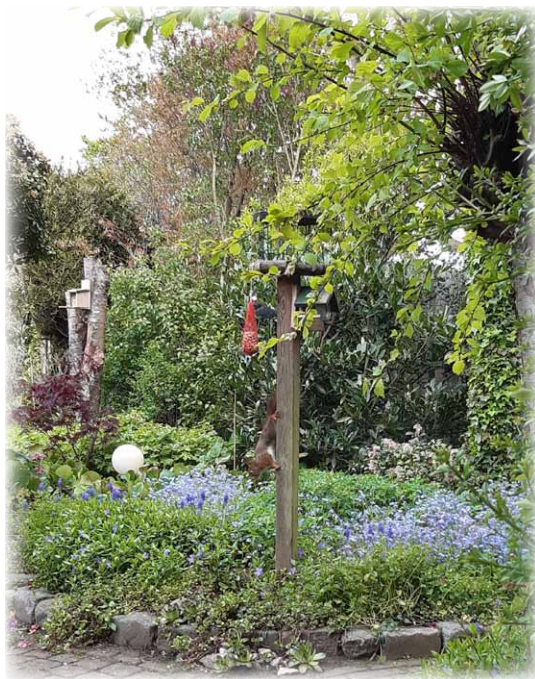
Nu worden zwanen vaak als toonbeeld van monogamie en onvoorwaardelijke trouw beschouwd. Maar hoe zou het verder met dit bijzondere echtpaar zijn? Is iemand van jullie ze nog eens tegen gekomen? Dan horen we het graag.

Marie-José van Beurden

2500 m² fiets- bromfiets- en tuinplezier!

KRUIJER
Fietsen
Bromfietsen
Tuïnmachines
Tel. 362800
Aakstraat 15
Raalte

Thea Pohlmann had bezoek in de tuin

Deze eekhoorn schijnt wel van een knabbeltje te houden:

- * In deze tuin val ik niet zo op
- * "Peanuts" om iets uit een netje te halen.
- * Maar waarom ze mijn drankje nu in zo'n flesje doen???"

Wie kent dit insect?

Foto's : Thea Pohlmann

Weetjes over de klaproos

- * Klaprozen worden niet bezocht door vlinders omdat ze geen nectar produceren.
 - o Ze produceren wel veel stuifmeel wat gegeten wordt door bijen, hommels en andere insecten als kevers en gaasvliegen.
- * In België noemen ze de klaproos 'donderbloem' omdat men vroeger geloofde, dat het verbranden van klaprozen, die in de kerk gezegend waren, beschermde bij onweer.
- * Van klaprozen kan een rode kleurstof worden gemaakt, die vroeger onder andere werd gebruikt om Edammer kaas te kleuren.
- * Aan de bloemen wordt een geneeskrachtige werking toegeschreven.
 - o Vroeger werd er hoestsiroop van gemaakt.
 - o En werd het gebruikt als kalmerend en slaapopwekkend middel.
- * Klaprooszaad kan tientallen jaren in de grond zitten
- * Het ontkiemt dan, zodra de bodem omgewoeld wordt en het aan de oppervlakte komt.
- * Na verstering van de grond is de klaproos een van de eerste planten die gaan groeien.
- * Deze eigenschap heeft ervoor gezorgd dat klaprozen in grote getale de granaatkuilen en de graven van slachtoffers in de Eerste Wereldoorlog sierden.
- * Daarom is de klaproos sinds 1922 het symbool voor de herdenking van oorlogsslachtoffers.
- * Bovendien :
 - o De blaadjes zijn rood als het bloed van de gevallenen
 - o En het binnenste is zwart: kleur van rouw
 - o In het hart van de bloem is een kruisvorm te zien: symbool van lijden en

verlossing

- o Sommige klaprozen worden gebruikt om opium en morfine van te maken: verdovend middel om pijn van de gewonden te stillen

Zie hieronder het gedicht 'In Flanders Fields' geschreven door John McCrae op de slagvelden, waar hij werkte als arts en zelf ook het leven liet. Hij schreef het één dag nadat zijn beste vriend gesneuveld en begraven was in een geïmproviseerd graf, met een eenvoudig houten kruis. Wilde klaprozen begonnen al te bloeien tussen de kruisen die de vele graven markeerden.

In Flanders Fields

In Flanders Fields the poppies blow
Between the crosses, row on row,
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly

Scarce heard amid the guns below.
We are the Dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow,
Loved, and were loved, and now we lie
In Flanders Fields.

Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If you break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders Fields

Major John McCrae – 1915 – Boezinge

Op Vlaanderens velden

Klaprozen bloeien op Vlaanderens velden,
tussen de kruisen, rij aan rij,
van ons die liggen, zij aan zij.
De zang van koene leeuweriken in de lucht,
Schier niet gehoord door het krijgsgelucht

Wij zijn de Doden. Gisteren nog
zagen wij de dageraad en deemstering,
beminden en werden bemind
en liggen nu in Vlaanderens velden.

Bekamp de vijand met nieuwe moed
en grijp de toorts waarvoor wij streden.
Als je verzaakt aan ons die leden,
dan gun je geen rust aan helden,
waarvoor klaprozen, rood als bloed,
bloeien op Vlaanderens velden.

Het steeds weer nieuwe normaal

Stel dat Heimans en Thijssen – de twee mannen die ruim honderd jaar geleden aan de wieg stonden van de Nederlandse natuurbescherming – vandaag nog eens konden zien wat er van hun inspanningen terecht is gekomen ... Waarschijnlijk zouden ze zich kapot schrikken en in diepe depressie raken. Natuurliefhebbers van nu hebben, afhankelijk van hun leeftijd, langzaam kunnen wennen aan de gestage achteruitgang van de Nederlandse natuur. Piepjonge vogelaars of floristen in de dop hebben daar geen boodschap aan. Voor hen is de huidige staat van de natuur een gegeven dat als normaal wordt beschouwd.

Maar sterk vergraste bossen doen nog altijd pijn aan mijn ogen, omdat ik tijdens de zomervakantie bij mijn oma in de Achterhoek door mooie, bemoste eikenbossen heb kunnen dwalen. Voor mijn neefje van twaalf spreekt vergrassing in bossen vanzelf, tenminste als hij er al oog voor heeft en zich kan losrukken van de video-games waaraan hij verslaafd is.

Dit fenomeen heet met een dure Engelse term: shifting baseline syndrome. Dat begrip is ontwikkeld door een mariene bioloog die zich afvroeg waarom de visstanden ondanks alle maatregelen maar achteruit blijven gaan. Hij beschrijft het mechanisme als volgt: elke generatie viswetenschappers accepteert de visstand aan het begin van hun carrière als de normale situatie en daarop worden de vangst-quota gebaseerd. Quota die nooit gehaald worden, zodat een volgende generatie biologen die lagere visstand weer als het nieuwe normaal beschouwt en de cirkel zich herhaalt.

Gebrek aan historisch besef speelt ons dus parten. En niet alleen bij biologen. Zo'n 20 jaar geleden sprak ik min of meer bij toeval een aantal mensen op leeftijd die iets wisten te vertellen over de natuur in de jaren 20 en 30 in de vorige eeuw. Een daarvan was een Friezin die opgroeide in de buurt van Lemmer in een gezin, waarvan de vader stropser was. Het was armoe troef, maar de rijkdom aan vogels, vissen en planten was verbijsterend. Als ze wel eens mee mocht met haar vader om 's nachts op paling te vissen, dan speelde verderop een familie otters en was het moeras barstensvol vogelgeluiden. Niet dat haar vader blij was met die otters. In zijn ogen waren het vuile rovers die hij, als hij maar de kans kreeg, probeerde dood te slaan. Maar de palingen waren wel mooi polsdik en hij liep met zijn vangst helemaal naar Heerenveen, ruim twee uur lopen, omdat hij daar vijf cent per kilo meer beurde dan op de markt van Lemmer.

Voorbij, voorgoed voorbij: zowel de armoe als de rijkdom. Teveel productie, te veel stikstof etc. Naast het bekende rijtje natuur-bedreigers dient zich een nieuwe aan in de vorm van een gezelschap, bestaande uit bosbouwers, en beheerders met een technocratische visie: zij willen de arme zandgrond-bossen eens goed aanpakken. Over het algemeen is een stevige aanpak niet een werkwijze waarbij padden-

stoelen floreren. Dat wordt toegelicht in het artikel “Vogelvrije bossen”, afgedrukt in deze Coolia. Laat ik besluiten met een opmerking van natuur-schrijver Koos van Zomeren: Je moet levenslang alert zijn om een bijzonder stuk natuur te behouden, terwijl de vernietiging ervan slechts een halve dag vergt!

Column door *Rob Crispijn*
Ingezonden door *André Houter*

Foto's ingezonden door Ine Kappert

Ringslang, gespot bij het kanaal
3 mei

29 maart het zijn geen bramen maar.....

28 april: de bloeiwijze van de es

Mega bijenhotel bij Derksbrug

Oplossing spreekwoorden

1A, 2B, 3B, 4C, 5C, 6A, 7A, 8B, 9C, 10C, 11B, 12B.

Bestuur en coördinatoren

Bestuur

Voorzitter:

Jan Hendriks
Drostenkamp 30
8101 BZ Raalte
Tel. 0572 - 354381
hendriks1949@kpnmail.nl

Secretaris:

Eduard Veldkamp
tentje13@gmail.com
06 - 15135706

Penningmeester:

André Houter
a.houter@kpnmail.nl
06 - 43133834

Ledenadministratie:

Grady Uyt de boogaardt
ledenadm-ivnraalte@
outlook.com
06 - 40231576

Algemeen lid:

Gerda Lennips
gerdaenraymond@gmail.com
0572 - 391821

Coördinatoren van de werkgroepen

Steenuilen:

Gerard Alferink
Tel. 0572-381767
alferink1948@gmail.com

Roofvogels:

Martijn Wijnberg
Tel. 06-29113940
martijn_wijnberg@hotmail.com

Nestkasten:

Albert Hut
Tel. 0572-360400
utah61@home.nl

Weidevogels:

Sent Regeling
sent.regeling@gmail.com

Vogelzang:

Louis Slurink
louisslurink746@gmail.com

Wilgenknotten:

Jos Tutert
Tel. 0572-357907
jamtutert@gmail.com

Jan Kerkdijk
Tel. 06-22132991
j_kerkdijk@hotmail.com

Hoogstamfruit:

Marit Maas
Tel. 06-10134104
marit.maas@maasenergysys-
tems.nl

Watervogels:

Hein Kogelman
Tel. 0572-354750
heinkogelman@hotmail.com

Kerkuilen:

Jan Legebeke
Tel. 0572 - 357782
legebekenieuwburg@
gmail.com

Wilde planten en kruiden:

Jan Hendriks
Tel. 0572 - 354381
hendriks1949@kpnmail.nl

Gierzwaluwen:

Jan van Dam
Tel. 0572-360336
jan.vand19@gmail.com

Natuurlijke omgeving:

vacant

Consul Paddenstoelen

André Houter
a.houter@kpnmail.nl

Werkgroep Educatie:

- informatie stand
- kleeftkruid
- website
- excursies voor volwas-
senen
- gezinsexcursies
- lezingen en cursussen

Reni Sterkman,
Marie-José van Beurden en
Ine Kappert
Tel. 0572 - 357345
inekappert@daxis.nl

Oproep aan alle leden!!!

Om onze ledenadministratie ac-
tueel te houden, verzoekt het
bestuur ieder lid om een adres-
wijziging, een nieuw emailadres
en een nieuw telefoonnummer zo
spoedig mogelijk door te geven.

Deze wijzigingen kunnen doorge-
geven worden aan:
ivnraalte@gmail.com

Excursies zomer 2021

Wat: vleermuizenexcursie
Wanneer: vrijdag 20 augustus om 20.45 uur
Waar: bij de vijvers van de Drostenkamp, verzamelen voor het Carmel-college aan de Hofstedelaan
Kosten: gratis, vrijwillige bijdrage is welkom

Wat: Boetelerveld excursie
Wanneer: zondag 29 augustus om 14.00 uur
Waar: Boetelerveld, Schoonheetenseweg Raalte
parkeerplaats achter huisnummer 19.
parkeerplaats is moeilijk te vinden.
Let op de IVN vlag
Kosten: gratis voor leden van Landschap Overijssel en IVN Raalte,
anderen € 3.00 p.p.